

 Österbottens välfärdsområde Pohjanmaan hyvinvointialue	Asiakirjatyyppi OHJE AMMATTILAISILLE		Sivu 1 (3)
Muut infektioiden torjuntaa koskevat ohjeet	Laatinut: Kukkapurkki-työryhmä Pvm: 7.7.2023	Hyväksynyt: Hygieniatyön ohjaustyöryhmä Pvm: 1.11.2023	Päivitetty: Yksikön nimi Pvm:

Muut infektioidentorjuntaa koskevat ohjeet

Seuraavassa ohjeessa esitetään muita infektioiden torjuntaan liittyviä ohjeita. Siivoustyön onnistumisen edellytyksenä ovat helppokäyttöiset ja ehjät tilat. Pinnat tulee pitää vapaina siivousta haittaavista tavaroista.

1. Kukkien ja ruukkukasvien hoito

Yleisesti ottaen kukkia tai ruukkukasveja ei suositella yksikköihin allergia- ja infektoriskeistä johtuen.

Vaikka potilas, asukas tai asiakas itse ei välttämättä ole allerginen kukille tai ruukkukasveille, hänen huonetoverinsa, hoitajansa tai laitoshuoltajansa voi olla. Mikäli kukkia tai ruukkukasveja silti olisi, on nyrkkisääntö, että yleisissä tiloissa olevista kukista ja ruukkukasveista huolehtii laitoshuollon henkilökunta, kun taas yksittäisissä potilas-, asiakas- tai asukashuoneissa olevista kukista huolehtivat potilaat, asiakkaat, asukkaat tai heidän omaisensa. Mikäli ruukkukasveja on esimerkiksi henkilökunnan kahvihuoneessa tai toimistossa, niistä huolehtii hoitohenkilökunta. Muista vaihtaa vesi / mullat säännöllisesti. Kasveja kastellaan päivittäisen työn ohessa. Ruukut ja maljakot pestään dehussa. Materiaali tulee olla sellainen, että kestää dehun. Mikäli yksikössä ei ole dehua, tiskataan maljakot käsin huoltohuoneessa. Mullan vaihto laskutetaan erikseen. Valitse kasveja, jotka ovat vähiten allergisoivia. Myös viherseinät sekä helppohoitaiset, kohtuullisen kokoiset muovikasvit voivat olla hyvä vaihtoehto yksikön viihtyvyyden parantamiseksi. Muovikukissa on muistettava, että huokoinen materiaali kerää paljon pölyä. Isot muovikukat ovat vaikeasti hoidettavissa, eli eivät sinänsä vähennä töitä. Etenkin isoja kasveja hankkiessa suositellaan alle pyörällistä astiaa tai levyä kasvien siirtämisen helpottamiseksi. Yksiköt tekevät, kuten itse parhaaksi näkevät.

**Laitoshuoltaja vastaa
käytävien kukista ja
ruukkukasveista**

- Yksittäisten potilas-/asukashuoneiden kukista ja ruukkukasveista vastaavat potilaat, asukkaat, hoitajat ja oamiset
- Kukat kastellaan päivittäisen työn ohella

**Mikäli haluatte
kasveja yksikköönne,
ottakaa huomioon
seuraavat asiat**

- Kukkien ja ruukkukasvien tulee olla mahdollisimman vähä-allergisoivia
- Sopisiko teille viherseinä?
- Suuret muovikukat ovat vaikeasti hoidettavia ja keräävät paljon pölyä

1.1. Sairaalapalvelut

Kukkia tai ruukkukasveja ei yleensä suositella osastoille allergioiden ja infektoriskien vuoksi. Ne myös usein vaikeuttavat siivousta. Tämä on erityisen tärkeää, jos potilasta hoidetaan suojaeristyksessä. Yksiköissä, joissa hoidetaan immuunipuutteisia potilaita, ei pitäisi olla kukkia tai ruukkukasveja ollenkaan. Huomaa, että immuunipuutteisia potilaita voidaan hoitaa myös muissa yksiköissä yksittäisissä huoneissa.

- Huonetaulu: [Suojaeristys](#)
- Huonetaulu: [Ei kukkia!](#)

1.2. Asumispalvelut ikäihmisille, vammaisille ja mielenterveys- ja/tai päihdekuntoutujille

Kukkien ja ruukkukasvien on todettu vaikuttavan myönteisesti kodinomaisessa ympäristössä asuviin ihmisiin. Nyrkkisääntönä ruukkukasvien ja kukkien osalta on, että yleisissä tiloissa olevista kukista ja ruukkukasveista huolehtii laitoshuolto, kun taas asukkaiden omissa huoneissa olevista kukista ja ruukkukasveista huolehtivat joko asukkaat itse tai heidän omaisensa. Kukkia/ruukkukasveja saa olla maltillisesti. Kuten sairaalapalveluiden kohdalla, on kuitenkin kiinnitettävä huomiota siihen, että valitaan vähemmän allergisoivia ja myrkyttömiä kukkia ja ruukkukasveja ja että vesi/multa vaihdetaan säännöllisesti. Multien vaihto on erillislaskutettava työ. Kukkien ja ruukkukasvien on oltava sellaisia, etteivät ne lisää kohtuuttomasta laitoshuoltajien / hoitajien työtä. Lisäksi on huomioitava, että mikäli kukat/ruukkukasvit eivät yksikköön sovi esimerkiksi allergioiden takia, täytyy ne poistaa.

1.3. Vastaanottotoiminta

Vastaanottotoiminnan tiloissa ei saa olla kukkia tai ruukkukasveja asiakkaiden ja henkilökunnan allergioiden ja tartuntariskin vuoksi. Ne myös usein vaikeuttavat siivousta.

1.4. Tukitoiminnot (esim. hallinto)

Kukkia tai ruukkukasveja ei yleensä suositella osastoille henkilökunnan allergioiden ja infektioriskien vuoksi. Ne myös usein vaikeuttavat siivousta.

2. Kirjat ja lehdet odotushuoneissa, päiväsaleissa ja asumispalveluyksiköissä

Sanomalehdet ja kirjat sotkevat pintoja ja vaikeuttavat siten siivousta. Esitteet ja lehdet säilytetään lehtitelineissä, ne eivät saa lojua pöydillä. Mikäli yksikössä on kirjoja, niiden paikka on kirjahyllyssä.

Tätä asiaa koskevat seuraavat yleiset periaatteet:

- Sanoma- ja aikakauslehdet on tarkistettava säännöllisesti, mikäli niitä on.
- **Sanoma- ja aikakauslehdet sekä kirjat sotkevat pintoja ja vaikeuttavat siivousta ja niitä ei mieluiten saisi olla ollenkaan.** Mikäli niitä kuitenkin on, on sanoma- ja aikakauslehtien määrä odotustiloissa rajoitettava noin 10:een.
- Sanoma- ja aikakauslehdet voivat kulua nopeasti, joten ne on tarkistettava säännöllisesti (tästä on sovittava yksikön siivouksesta vastaavan henkilön kanssa). **Hapero, likainen tai hyvin vanhentunut materiaali on hävitettävä.**
- **ÖVPH:n omat tiedotuslehdet tai potilasjärjestöjen harvemmin ilmestyvät lehdet on säilytettävä erillään aikakauslehdistä** (laitoshuoltaja vaihtaa ne 1–2 kertaa vuodessa).

Lisäksi **asumispalveluyksiköissä** sovelletaan seuraavaa:

- Lehtien määrä rajoitetaan noin 10:een ja kirjojen määrä noin 20:een (muistakaa lehtitelineet ja kirjahyllyt!).
- Laitoshuoltaja heittää aikakauslehdet pois kuukauden kuluttua.
- Laitoshuoltaja heittää sanomalehdet pois viimeistään viikon kuluttua.

Yksikön infokansion sisältö mieluiten laminoituneena seinälle, esim. ilmoitustaululle.

Mikäli tämä ei onnistu, laitetaan info huoneessa / päiväsalissa / muussa sovitussa paikassa olevaa kansioon. Paperit laminoidaan ja puhdistetaan säännöllisesti.

3. Mobiililaitteiden käyttö

Potilaiden, asiakkaiden ja asukkaiden olisi mieluiten käytettävä omia mobiililaitteitaan (esim. puhelimia ja tabletteja), mutta joissakin tapauksissa heidän on ehkä käytettävä yksikön mobiililaitteita. Mobiililaitteita olisi mahdollisuuksien mukaan annettava yhden potilaan/asiakkaan/asukkaan käyttöön, kunnes potilas/asiakas/asukas kotiutuu. Jos tämä ei ole mahdollista:

- Terveystieteiden ammattilaiset ovat vastuussa mobiililaitteen puhdistamisesta välittömästi käytön jälkeen infektioiden leviämisen riskin minimoimiseksi.
 - Henkilökunnan on puhdistettava laite, näyttö ja kansi perusteellisesti käyttämällä puhdistuspyyhkeitä, kuten Easydes® tai WetWipe triamin®.
- Mobiililaitteita ei saa viedä eristyshuoneisiin tai epidemioiden vuoksi eristetyille osastoille, ellei se ole ehdottoman välttämätöntä. Mikäli näin on, ne on puhdistettava jälkikäteen desinfiioivilla puhdistusaineilla, kuten Easydes® tai Cleanisept Wipes®.

4. Tuulettimien käyttö

Tuulettimien yleistä käyttöä ei suositella hoitoympäristössä mikrobien leviämisen riskin vuoksi. Myönnämme kuitenkin, että monissa vanhoissa yksiköissämme ei ole tehokkaita ilmanjäähdytysjärjestelmiä, joten päätös tuulettimien käytöstä olisi perustuttava riskinarviointiin. Seuraavia ohjeita noudattamalla voit tukea potilaiden ja henkilökunnan viihtyisää ympäristöä kesäkuukausina:

KYLLÄ

- Ota huomioon potilaan / asukkaan / asiakkaan yksilölliset riskitekijät, kun mietit, minne tuuletin sijoitetaan. Vältä esimerkiksi tuulettimen sijoittamista sellaisen potilaan / asiakkaan / asukkaan viereen, jolla on moniresistentti mikrobi, kuten MRSA, tai infektio, kuten C. difficile aiheuttama ripuli, tai jolla on aktiivinen ihosairaus, kuten psoriaasi.
- Ota huomioon laajemmat terveys- ja turvallisuusriskit. Kaapelit voivat aiheuttaa kompastumisvaaran, ja ylikuormitetut pistorasiat voivat olla paloturvallisuusriski.
- Varmista, että kaikki käytetyt tuulettimet pidetään puhtaina.

EI

- Älä käytä siivettäviä tuulettimia (esim. Dyson). Tämän tyyppiset tuulettimet on yhdistetty epidemioihin muissa maissa.
- Älä käytä tuulettimia lääkahuoneessa. Näissä tiloissa valmistellaan lääkkeitä, jotka lopulta joutuvat potilaan verenkiertoon.
- Älä aseta tuuletinta eristyshuoneen oven ulkopuolelle.
- Älä unohda, että eristyshuoneiden ovet on pidettävä kiinni. Tämä tarkoittaa kuitenkin sitä, että tuulettimen voi sijoittaa eristyshuoneeseen edellyttäen, että ovi pysyy kiinni.

Puhdistus. Laitoshuoltaja tai hoitaja puhdistaa tuulettimen ulkopuolen tarvittaessa. Jos tuuletin on ollut eristyshuoneessa, pinta on puhdistettava desinfiioivalla puhdistusaineella (esim. Easydes®). Tuuletin on irrotettava pistorasiasta tai kytkettävä irti sähköverkosta puhdistuksen ajaksi. Rikkinäinen tuuletin tulee vaihtaa uuteen.

5. Sairaaloiden, vastaanottotilojen, asuintalojen ja toimistojen koristeet

Kukkien lisäksi valokuvia tai muita rihkamia ei suositella työpaikallesi. Ne vaikeuttavat siivousta ja voivat vaikuttaa sisäilman laatuun. Tämä pätee erityisesti tiloissa ja työpisteissä, joita useat työntekijät voivat käyttää yhdessä esim. erilaiset vastaanottotilat ja avotoimistot.

Kausikoristeet (esim. joulukoristeet, pääsiäinen)

Henkilökunta, potilaat / asiakkaat / asukkaat ja sukulaiset voivat nauttia joulun tunnelmasta vaarantamatta potilaiden ja henkilökunnan turvallisuutta. Seuraavat seikat on aina otettava huomioon:

- Paloturvallisuus
- [Tavanomaiset varotoimet](#)
- Allergiat (esim. joulukukat)

Tämän lisäksi:

- Mikäli yksikköön halutaan joulukuusi, on suositeltavaa, että se on muovia palo- ja infektioiden torjuntaan liittyvistä syistä.
- Tehokkaiden siivousjärjestelmien ylläpitämiseksi koristeet on rajoitettava yhdelle alueelle yksikköä.
- Koristeita ei tulisi sijoittaa alueille, joilla suoritetaan klinisiä- tai hoitotoimenpiteitä. Koristeita voidaan asettaa käytäville maltillisesti.
- Ikkunataide on sallittua, mutta keinotekoisia lunta tai glitteriä sisältäviä tuotteita on vältettävä (jotta laitoshuoltajien työtaakkaa ei lisätä).
- Jos osasto eristetään infektiotapauksen, esimerkiksi norovirusepidemian, takia, kaikki koristeet on hävitettävä lukuun ottamatta lamppuja. Ne puhdistetaan esim. Easydes®illä. Mikäli lamppujen puhdistus ei onnistu, tulee ne hävittää.

Lähteet:

NHS Borders. (2021). *Title Miscellaneous Infection Control Guidance*, versio 1.7. (ohje pohjautuu tähän)

Charnock, C. (2005). Swabbing of waiting room magazines reveals only low levels of bacterial contamination. *British Journal of General practice* 55 (510), p. 37-39

Dhanda, J., Gray, J. & White, H. (2019) Bacterial cross-infection related to the use of bladeless fans in a clinical setting. *The Journal of hospital infection* 103 (4), p.478-480

Valkosalo, T. & Koskinen, M. (2020). *Kodinomaista palveluasumista hygieenisesti*. Ympäristökustannus Oy

Asiasanat: hygienia, infektioiden torjunta

Viitteet/lisätiedot:

Pohjanmaan hyvinvointialue • www.pohjanmaanhyvinvointi.fi • Vaihde 06 218 1111

Tämä ohje on tarkoitettu hoitoalan ammattilaisten käyttöön.